

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje i Zelina)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Gradskog muzeja Bjelovar

Glavni i odgovorni urednik: Goran Jakovljević

Tehnički urednik: Željko Vukčević

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar), Miroslav Klemm (Varaždin), Smiljka Marčec (Čakovec), Rastko Pražić (Kutina) i Antun Stišćak (Koprivnica)

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Gradski muzej Bjelovar

Za nakladnika: Božidar Gerić

Tisak: COLORPRINT Bjelovar

Broj 13 - ožujak 1990.

God. XIII.

Naklada: 900 komada

Naslovna stranica: Keltski novac iz Ribnjačke kraj Bjelovara, 1. st. pr.n.e.

A-990/92

Poll on Traditional Rural Handicrafts in the Kumrovec Area - a Contribution to the Protection of Ethno-Heritage

In order to promote interest and get more information about old traditional handicrafts in the environs of Kumrovec, the Kumrovec Old Village Museum and "Maršal Tito" Primary School organized lectures and interviews with the pupils who attend "Maršal Tito" School in Kumrovec and live in about twenty neighbouring, sometimes quite remote, villages. The

pupils were given questionnaires that were to be filled in with data about a family or person still engaged in old handicrafts.

The feed-back information will form the basis for further school and museum education of pupils who could later become skilled craftsmen, technicians and souvenir makers for the requirements of the Kumrovec Old Village Museum and other similar institutions in this region.

Translated: by Ivan Broz

Stjepan HAJDUK, Zavičajni muzej Varaždinske Toplice

Aktivnosti Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice uz jubilej topličkih vatrogasaca

ZMVT kroz više od 50 godina svojega postojanja uvijek se pripravno uključivao u akcije i manifestacije svoje društvene sredine, dajući im doprinos u pravilu veći od svojih objektivnih mogućnosti. Tako je bilo i 1989. prilikom proslave 100. obljetnice Dobrovoljnog vatrogasnog društva Var. Toplice, najstarijeg DVD u općini (bivšem kotaru) Novi Marof.

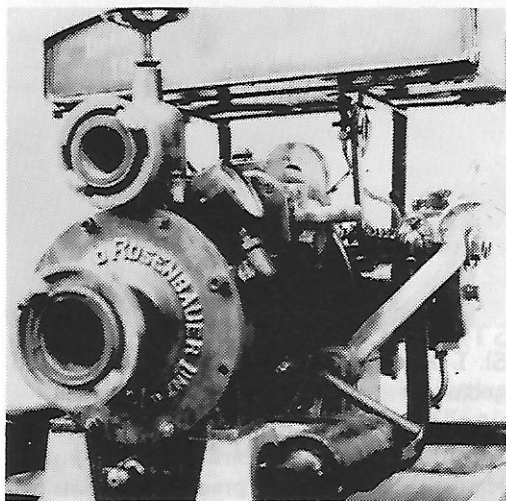
Kada je sredinom travnja 1989. konstituiran odbor za obilježavanje spomenutog jubileja, autor ovog članka predložio je da se ZMVT uključi u program proslave izdavanjem prigodne publikacije i priređivanjem izložbe. Ovi neplanirani poslovi uspješno su realizirani u vremenu manjem od pet mjeseci.

Suradnja Muzeja s DVD Varaždinske Toplice započeta je još 30 godina ranije, kada je u Muzeju pohranjen dio starije arhive ovog Društva. Na temelju toga je 1964. - povodom 75. godišnjice Društva mr. ph. Josip Čabrian napisao referat o historijatu topličkog vatrogastva. Godine 1973. Muzeju je predana društvena zastava iz 1926. Po prihvaćanju prijedloga o publikaciji i izložbi, Muzej dobiva ostatak starije vatrogasne arhive: hrpu papirina u kojekakvom stanju.

Na temelju Čabrianova referata te korištenja novodobivenih arhivalija u Muzeju je nastala knjižica "Sto godina Dobrovoljnog vatrogasnog društva Varaždinske Toplice", tiskana u "Grafičaru", Ludbreg, u nakladi od 1.000 primjeraka. Zbog ograničenih sredstava kojima je raspolagao slavjenik i suizdavač DVD Var. Toplice, knjižica je skromna po obimu i opremi: 32 stranice + kartonske korice, formata 17 x 24 cm, sa 16 fotografija. Autor i redaktor je potpisnik ovog članka, likovni i tehnički suradnik - toplički likovni pedagog i višegodišnji suradnik ZMVT Antun Sopić, fotografije su djelo kolege iz varaždinskog muzeja Davora Puttara.

Za razliku od brojnih sličnih izdanja, navedena knjižica je daleko od slavljeničke pompe i rasipničkog luksuza. Historijat topličkog vatrogastva uklopljen je u okviru bogate prošlosti Var. Toplica - starodrevnog naselja i glasovitog kupališnog lječilišta. Istaknuto je da je nekoliko velikih požara markiralo prekretnicu u razvoju naselja i lječilišta, da je jedan od najznačajnijih topličkih antičkih spomenika - Konstantinova ploča - ujedno i prvi dokument o požaru u našim Toplicama. Da se razbije monotonija

nizanja povijesnih činjenica, uneseno je više slikovitih dokumentarnih navoda, čak i jedna karikatura. Tako je nastala publikacija koja je (recimo to bez lažne skromnosti!) nešto više od

Motorni agregat "Rosenbauer" iz 1927. - sada u fondusu ZMVT Foto: D. Puttar

historijata jednog uglednog vatrogasnog društva; koja nije potrošna roba uz slavlje, već ostaje kao trajna vrijednost.

Uporedo s navedenom knjižicom, radala se i istoimena dokumentarno-historijska izložba, također djelo već navedenog autorskog trija.

Izložba je postavljena u skućenom, ali vrlo frekventnom improviziranom "izložbenom salonu" topličkog hotela "Minerva". Tu je stoljeće postojanja DVD Var. Toplice efektno prikazano dokumentima i fotografijama na šest ovećih panoa, a izložen je i trodimenzionalni materijal: dvije stare društvene zastave na kopljištima, štrcaljka - motorni agregat iz 1927, dvije stare vatrogasne kacige i jedna stara mlaznica; također i dvije lutke sa sadašnjom vatrogasnom odjećom - radnom i zaštitnom.

Predstavljanje knjižice i otvorenje izložbe obavljeno je 10. 09. 1989. u programu proslave stote obljetnice DVD Var. Toplice. Tom je prilikom ZMVT od slavljenika dobio vrijedno priznanje - zlatnu plaketu. Naposljetku, prikaz ove proslave, napisan također u ZMVT, objavljen je u časopisu "Suvremeno vatrogastvo".

Tako je ZMVT, uklopivši se u proslavu jubileja topličkih vatrogasaca, ostvario vrlo vrijedne rezultate: objavio jednu vrijednu knjižicu, priredio uspješnu izložbu te obogatio svoj fondus. Naime, DVD Var. Toplice je Muzeju trajno ustupilo svu svoju staru dokumentaciju te predmete s izložbe: agregat, stare kacige, mlaznicu i društvenu zasavu iz 1964. Također je tijekom pripremanja izložbe od građana Toplica prikupljeno više starih fotografija.

Franjo HORVATIĆ, Muzej grada Koprivnice

Otvorena zbirka dr. Vladimira Malančeca

Dr. Vladimir Malančec rođen je u Koprivnici 1898. godine, a umro 22. srpnja 1985. godine. Pokopan je u obiteljsku grobnicu na gradskom groblju u Koprivnici.

Studirao je pravo na sveučilištu u Zagrebu (1916-1920). Nakon studija posvetio se advokatskom zvanju, ali se bavio i drugim poslovima: bio je urednik i vlasnik "Podravske novine" (1932-1933), gradonačelnik Koprivnice od 1928. do 1932, te poslanik Narodne skupštine u Beogradu 1931. godine.

Nakon okupacije zemlje 1941. godine

uhapsile su ga ustaše, zbog njegove projugoslavenske orijentacije. Kratko vrijeme bio je zatočenik logora "Danice", odakle je otpremljen u Jadovno. Igram slučaj, s nekolicinom zatvorenika, uspio se spasiti od sigurne smrti. Do kraja rata našao je zaklon u Zagrebu. Nakon rata, vraća se u Koprivnicu, gdje nastavlja advokatsku struku, distancirajući se od javnosti i politike. Od tada počinje njegova intenzivna sakupljačka djelatnost: sakuplja umjetnička djela, slike, numizmatiku, stilski namještaj, muzičke instrumente, te stvara veliku